

नमो नमो निम्नलदंसणस्स
पूज्य आनंद-क्षमा-ललित-सुशील-सुधर्मसागर-गुरुङ्यो नमः

तीर्थकर ~ १७

“કुঁথুনাথ পরিচয়”

(১৮৫ দ্বারোমাং)

পরিচয় দাতা

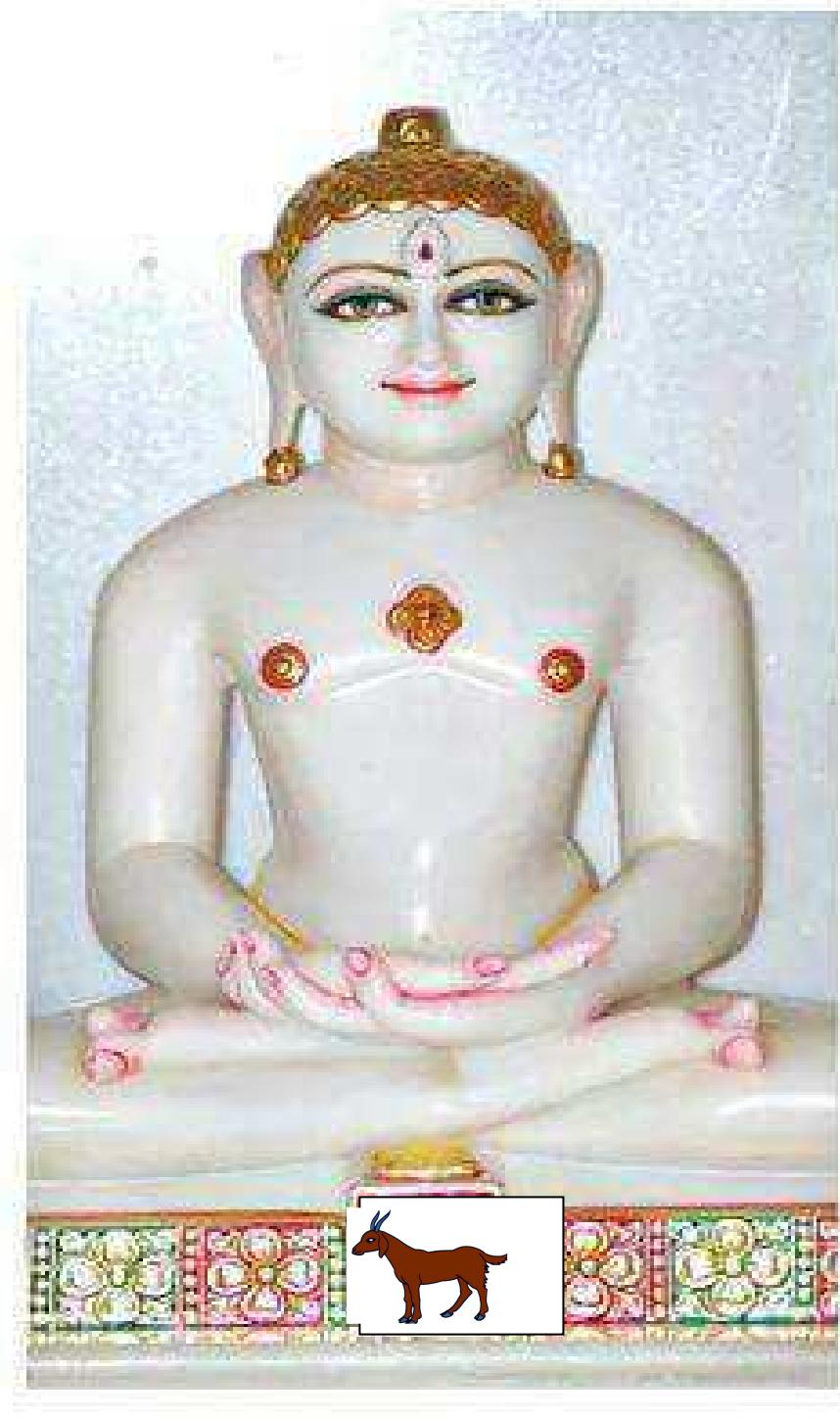
মুনিশ্রী দীপরত্নসাগুর

[M.Com., M.Ed., Ph.D., শ্রুতমহৰ্ষি]

25/10/2017 বুধবার ২০৭৩, কারতক সুন্দৰ

তীর্থকর পরিচয় শ্রেষ্ঠী~১৭

તीर्थकृ-१७ श्री कुंथुनाथ

[૧૭] ભગવંત કુંથુંનાથ પરિચય

● **ભૂમિકા:-** “તીર્થકર-પરિચય-શ્રેણી” અંતર્ગત આ પુસ્તિકા પ્રગટ કરી રહ્યા છીએ. આ પુસ્તિકામાં આ ભરતક્ષેત્રની વર્તમાન ચોવીસીના સત્તરમા તીર્થકર શ્રી કુંથુંનાથ સંબંધી ૧૮૫ દ્વારોનો સમાવેશ કરેલો છે. આ ૧૮૫ દ્વારોમાં અમે બીજા ૨૩ તીર્થકરોની માહિતી પણ પ્રગટ કરી છે

● **સંદર્ભ-સાહિત્ય:-** આ (૧૮૫) દ્વારોની માહિતી પ્રાપ્તી માટે અમે . 1. સોમતિલકસૂરી-રચિત “સપ્તતિશતસ્થાન પ્રકરણ” 2. “આવશ્યક” નિર્યુક્તિ, 3.“આવશ્યક” વૃત્તિ, 4. પ્રવચન સારોદાર, 5. તિત્થોદ્ગાલિય પર્ણણગ, 6. “ત્રિષ્ણઠીશલાકાપુરુષ”-ચરિત્ર, 7. “ચતુપન્નમહાપુરુષ”ચરિય, 8.‘સમવાય’ ચતુર્થ-અઙ્ગસૂત્ર, 9.આગમ-કથાનુયોગ વગેરે શાસ્ત્ર કે ગ્રંથોનો ઉપયોગ કરેલ છે

● **ઈતિહાસ:-** લગભગ સન 2001 થી આ પુસ્તિકા તૈયાર કરવાની વિચારણા કરેલ હતી, પણ “આગમ-શાસ્ત્રો”ના કાર્યોમાં એટલો બધો સમય વ્યતીત થતો હતો કે આ કાર્ય હાથ પર જ લેવાતું ન હતું.

મારા 563 પુસ્તક-પ્રકાશન પછી કંઇક હળવાશ જણાતા હવે આ કાર્ય થઇ શકેલ છે. “સપ્તતિશતસ્થાન પ્રકરણ” એ પુસ્તિકાનો પાયો છે, છતાં અમે માત્ર તેના આધારે જ ચાલ્યા નથી, અમે આવશ્યક-નિર્યુક્તિ, તિર્થોદ્ગાલિક પયજ્ઞો, પ્રવચન-સારોદાર વગેરે ગ્રંથોમાંથી બીજા દ્વારો લીધા પણ છે અને આ ગ્રંથના કેટલાક દ્વારો છોડ્યા પણ છે.

●પાઠાંતર-ઉલ્લેખ:-

અહીં બધાં દ્વારની માહિતીનો મુખ્ય સોત સપ્તતિશતસ્થાનપ્રકરણ છે, પરંતુ એક સ્પષ્ટીકરણ જરૂરી છે કે અહીં નોંધેલ બધી જ સંખ્યા શાશ્વત જ છે, તેમ કહી ન શકાય. ગણધર ભગવંતો, શ્રમણ, શ્રમણી આદિની સંખ્યાના બીજા પાઠો પણ મળે છે, જેમકે-

ભગવંત 'અજિત'ના ગણધરો અહીં ૮૫ કહ્યા છે પણ 'સમવાય' સૂત્રમાં ૮૦ બતાવે છે, એ જ રીતે ભ૦ 'સંભવ'ના ગણધરો ૧૦૨ કહ્યા પણ 'તિર્થોક્તાલીક' 'સૂત્રમાં ૮૫ કહ્યા છે. ભ૦ સુવિધિ ના ગણધરો વિચે ૮૮, ૮૪, ૮૬ ત્રણ પાઠ મળે છે. વળી કુલ ગણધર સંખ્યામાં પણ લેદ જોવા મળેલ છે- પ્રવચન સારોક્ષાર-૧૪૫૨, આવશ્યકનિર્યુક્તીમાં ૧૪૪૮, 'તિર્થોક્તાલીક'માં ૧૪૩૪ કુલ ગણધર-સંખ્યા બતાવે છે.

આ જ પ્રમાણે શ્રમણ-શ્રમણી આદિ સંખ્યામાં પણ કોઈ- કોઈ પાઠાંતરો જોવા મળેલ છે. જેમકે:- ભગવંત 'અજિત'ના મન:પર્યવજ્ઞાની ૧૨૫૦૦ અને ૧૨૫૫૦ બંને મળે છે, ભ.સંભવ ના શ્રાવિકાના ૫૩૫૦૦૦ અને ૬૩૬૦૦૦ બંને પાઠ મળે છે. ભ. સુવિધિના શ્રમણી ૧૨૦૦૦૦ અને ૩૦૦૦૦૦ બંને પાઠ છે.

ભગવાન મલ્લીનાથના દીક્ષા-દિવસ, કેવળજ્ઞાન-દિવસ, અને કેવળજ્ઞાન-સમય સંબંધી પાઠાંતરો તો આગમમાં જ જોવા મળે છે.ત્યાં વૃત્તિકારશ્રીએ પણ આ ઉલ્લેખ કરેલ છે. આવા સર્વ પાઠાંતરો મારા 'આગમ કથાનુયોગ'માં મેં નોંધેલ છે. ....ઈતિ અલમ.....

મુનિ દીપરનસાગર

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૧	ભગવંતનું નામ	કુંથુનાથ
૨	ચોવીસીમાં આ ભગવંતનો કમ	સત્તરમા
૩	ભગવંતના ભવો કેટલા થયા?	ત્રણ, [૩]
૪	ભગવંતના સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિ પછીના ભવો ક્યા ક્યા?	૧. સિંહવાહન રાજા ૨. સર્વાર્થસિક્ષ દેવ ૩. કુંથુનાથ
૫	પૂર્વોત્તરભવે ભગવંત જ્યાં હતા	
૬	---તે દ્વીપનું નામ	જમ્બૂદ્વીપ
૭	---તે દ્વીપના ક્ષેત્રનું નામ	જમ્બૂપૂર્વવિદેહ
૮	---તે ક્ષેત્રની દિશાનું નામ	સીતાનદીની ઉત્તરે
૯	---તે ક્ષેત્રની વિજયાદિનું નામ	આવર્ત્તવિજય
૧૦	---ત્યાંની 'નગરી'નું નામ	ખડ્ગાપુરી
૧૦	ભગવંતનું પૂર્વોત્તર-ભવનું નામ	સિંહાવહ

[તीર्थकर-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૧૧	ભ૦ પૂર્વોત્તર-ભવનું રાજવીપણું	માંડલિક રાજા
૧૨	ભ૦ પૂર્વોત્તર-ભવના ગુરુનું નામ	સંવર
૧૩	ભગવંતના 'તીર્થકરનામકર્મબંધ' ના કારણો. (૨૦ સ્થાનકો)..... આ (૨૦) સ્થાનકોમાંના કોઇપણ એક, એકથી વધુ કે વીશે (૨૦) સ્થાનકોની આરાધનાથી તીર્થકર નામકર્મ બાંધ્યું.	૧. અરિહંત—વત્સલતા, ૨. સિદ્ધ—વત્સલતા, ૩. પ્રવચન—વત્સલતા, ૪. ગુરુ—વત્સલતા, ૫. સ્થવિર--વત્સલતા, ૬. બહુશ્રુત--વત્સલતા, ૭. તપસ્વી--વત્સલતા ૮. નિરંતર જ્ઞાનોપયોગ, ૯. નિરતિચાર દર્શન, ૧૦. વિનય, ૧૧. આવશ્યક ૧૨. નિરતિચાર શીલ, ૧૩. નિરતિચાર વ્રત, ૧૪. ક્ષણ લવ સમાધિ, ૧૫. તપ સમાધિ, ૧૬. ત્યાગ સમાધિ, ૧૭. વૈયાવચ્ચ સમાધિ ૧૮. અપૂર્વજ્ઞાનગ્રહણા ૧૯. શ્રુતભક્તિ ૨૦. પ્રવચન પ્રભાવના
૧૪	ભ૦ પૂર્વોત્તર-ભવનું શ્રુત	અગ્નિયાર અંગા.
૧૫	ભ૦ પૂર્વભવે ક્યા સ્વર્ગમાં હતા	સર્વાર્થસિદ્ધ અનુતર વિમાને

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૧૬	પૂર્વભવે સ્વર્ગમાં ભો નુ આયુષ્ય	૩૩ સાગરોપમ
૧૭	ચ્યવન માસ-તિથી (શાસ્ક્રીય) ચ્યવન માસ-તિથી (ગુજરાતી)	શ્રાવણ વદ ૬ અષાઢ વદ ૬
૧૮	ભો નુ ચ્યવન નક્ષત્ર	કૃતિકા
૧૯	ભો ની ચ્યવન રાશિ	વૃષભ
૨૦	ભો નો ચ્યવન કાળ	મધ્ય-રાત્રી
૨૧	ભગવંત ગર્ભમાં આવ્યા ત્યારે માતાએ જોયેલ ૧૪ સ્વઘન [*અહીં ૧૪ સ્વઘનનો કમ સર્વે તીર્થકરને આશ્રીને નોંધ્યો છે પણ] ઝખભદેવની માતાએ ૧લે સ્વઘને 'વૃષભ' જોયેલો]	૧.હાથી, ૨.વૃષભ, ૩.સિંહ, ૪.લક્ષ્મી, ૫.પુષ્પમાળા, ૬.ચંદ, ૭.સૂર્ય, ૮.ધવજ, ૯.પૂર્ણકળશ, ૧૦.પદ્મસરોવર, ૧૧.ક્ષીરસમુદ્ર, ૧૨.દેવવિમાન, ૧૩.રત્ન-રાશિ. ૧૪.નિર્ધૂમઅઞ્જિ
૨૨	સ્વઘનફળનું કથન કોણે કર્યું?	અઞ્જિસંસ્કાર, (દફન આદિ વિધિ નહિ)
૨૩	માતામુખેથીસ્વઘનો પાછા ફરવા	આ ઘટના બની નથી
૨૪	*વિશેષ* “ગર્ભસંહરણા”	આ ભગવંતના ગર્ભનું સંહરણા થયું ન હતું.
૨૫	માતાનો ગર્ભ-આકાર	ગર્ભ પ્રચ્છન્દ હોવાથી માતાના પેટનો આકાર બદલાતો નથી
૨૬	ભો ચ્યવન થયું તે માતાનું નામ	શ્રી દેવી
૨૭	આ ભો ગર્ભમાં અભિગ્રહ કરેલો?	કરેલો નથી

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૨૮	૭૦ ની ગર્ભસ્થિતિ	૬ માસ ૫ દિવસ
૨૯	૭૦ નું જન્મ નક્ષત્ર	કૃતિકા
૩૦	જન્મ માસ-તિથી (શાસ્ત્રીય) જન્મ માસ-તિથી (ગુજરાતી)	વૈશાખ વદ ૧૪ ચૈત્ર વદ ૧૪
૩૧	૭૦ ની જન્મ રાશિ	વૃષભ
૩૨	૭૦ નો જન્મ કાળ	મધ્ય-રાત્રી
૩૩	જન્મ વખતે કયો આરો હતો?	ચોથા આરાના ઉત્તરાર્ધમાં
૩૪	આ ભગવંતના જન્મવખતે કયો કાળ હતો?	એક ચતુર્થીંશ પલ્યોપમ ૬૬ લાખ ૮૪૦૦૦ વર્ષ, ૮૮ પક્ષ ચોથા આરો બાકી રહ્યો ત્યારે
૩૫	આ ભગવંત કયા 'દેશ'ની કઈ	કુરુદેશ
૩૬	'નગરી'માં જન્મ પામ્યા?	ગાજપુર
૩૭	ભગવંતના જન્મ સમયે ૫૬ દિક્ષ	૧. અધોલોકથી ૮ દિશાકુમારી આવે,
૩૮	કુમારીઓનું આગમન અને કાયો [ભગવંતનો જન્મ થાય ત્યારે... કેટલી દીક્કુમારીઓ ક્યાંથી આવે અને શું શું કાર્ય કરે? ....તેનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન]	. સુતિકા ધર બનાવે, ભૂમિ-શુદ્ધિ કરે ૨. ઉધ્વલોકથી ૮ આવે . સુગંધીજળ, . અને સુગંધી-પુષ્પ વૃષ્ટિ કરે ૩. પૂર્વકુચકથી ૮ આવે, દર્પણ ધરે ૪. પશ્ચિમરૂચકથી ૮ આવે, પંખા કરે ૫. ઉત્તરરૂચકથી ૮ આવે, ચામરધરે ૬. દક્ષીણરૂચકથી ૮ આવે, કળશ કરે ૭. મધ્યરૂચકથી ૮ આવે, ૪-દીપકધરે . અને ૪-સૂતીકર્મ કરે
૩૯	જન્માભિષેક સ્થળ	પાંડુકવનની દક્ષિણમાં અતિપાંડુકંબલશિલા પર

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૪૦	ભગવંતના જન્મ સમયે કેટલા ઇન્દ્રો આવે? કયા-કયા?	<p>તે સમયે ૬૪ ઇંદ્રો આવે તે આ ➔</p> <ul style="list-style-type: none"> - ૧૨ ‘કલ્પ’ના ૧૦ ઇન્દ્રો, - ૨ (પ્રકારે) જ્યોતિષના ઇન્દ્રો . [સૂર્ય અને ચંદ્ર] - ૨૦ ભવનપતિના ઇન્દ્રો - ૩૨ વ્યંતરોના ઇન્દ્રો
૪૧	ભગવંતના જન્મ સમયે આવેલા ઇન્દ્રો શું કાર્યો કરે? સંક્ષિપ્ત વર્ણન	<p>૧. પ્રભુ જેવું પ્રતિબીંબ રચવું ૨. સૌધર્મેન્ડ પાંચ રૂપ વિકુરે ૩. ઇંદ્ર પ્રભુને ખોળામાં સ્થાપે ૪. ચોસઠે ઇંદ્ર ૧૦૦૮ કલશો વડે . . પ્રભુને સ્નાન કરાવે. ૫. ગોશીર્ચયંદનથી વિલેપન ૬. પુજ્યાદિથી અંગપૂજા ૭. પ્રભૂને વસ્ત્ર પહેરાવે ૮. પ્રભૂને અલંકારપહેરાવે ૯. પ્રભૂ-અંગુઠે અમૃત સિંચી, પ્રભુને . તેની માતા પાસે મૂકે ૧૦. બત્રીશ કરોડ સોનૈયાની વૃદ્ધિ . અને ઉદ્ઘોષણા કરે</p>
૪૨	ભ૦ ના જન્મદાતા માતાનું નામ	શ્રી દેવી
૪૩	ભગવંતના પિતાનું નામ	સુર રાજી
૪૪	આ ભગવંતની જાતિ કઈ હતી?	પુરુષ
૪૫	ભગવંતના માતાની ગતિ	માહેન્ડ દેવલોક

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૪૬	ભગવંતના પિતાની ગતિ	માહેન્દ્ર દેવલોક
૪૭	ભગવંતનું અન્ય નામ [હોય તો?]	માહિતી નથી
૪૮	ભગવંતનું ગોત્ર	કાશ્યપ.
૪૯	ભગવંતનો વંશ	ઇક્ષવાકુ.
૫૦	ભગવંતનું લંઘન	છાગ (બકરો)
૫૧	ભગવંતના નામનો સામાન્યઅર્થ	કુ(પૃથ્વી)માં રહેલ હોવાથી કુંથુ
૫૨	ભગવંતના નામનો વિશેષ અર્થ	ભગવંત ગર્ભમાં હતા ત્યારે માતાએ સ્વખનમાં રણનો સ્તૂપ જોયો તેથી કુંથુ
૫૩	આ ભગવંતને મસ્તકે ફણા છે? છે તો કેટલી હોય છે?	ફણા નથી -----
૫૪	ભગવંતના શરીર લક્ષણો	ઉત્તમ ૧૦૦૮ લક્ષણયુક્ત
૫૫	ભગવંતનું સંઘયણ	અનુત્તર વજ્રઋષ્ટભનારાચ
૫૬	ભગવંતનું સંસ્થાન	અનુત્તર સમચતુરસ
૫૭	ગૃહસ્થપણામાં કેટલું જ્ઞાન હોય?	મતિ, શ્રુત, અવધિજ્ઞાન
૫૮	ભગવંતનો ગણ	રાક્ષસ
૫૯	ભગવંતની યોનિ	છાગ
૬૦	ભગવંતનો વર્ણ	પીત (કંચન)
૬૧	ભગવંતનું રૂપ	સર્વોત્કૃષ્ટ, દેદિષ્યમાન [બધા દેવ એકઠા થાય તો પણ પ્રભુના અંગુઠા પ્રમાણ જેટલું રૂપ ન વિકુળી શકે]
૬૨	ભગવંતનું બળ	અનંતબળ [વાસુદેવ કરતાં ચક્રવર્તીનું બળ બમણું હોય, તેથી અનંતગણું બળ તીર્થકરનું હોય.

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૬૩	ઉત્સેધાંગુલ વડે ભી ની ઉચાઈ	૩૫ ધનુષ
૬૪	આત્માંગુલ વડે ભી ની ઉચાઈ	૧૨૦ આંગળ
૬૫	પ્રમાણાંગુલ વડે ભી ની ઉચાઈ	૮ આંગળ ૨૦ અંશ
૬૬	ભગવંત નો આહાર	બાલ્યાવસ્થામાં ઇન્દ્રાએ અંગુઠે મુકેલ અમૃત, પણી .....
૬૭	ભગવંતના વિવાહ	વિવાહ થયેલા હતા
૬૮	ભગવંતે વિષયસેવન કરેલું?	સ્વપત્નીઓ સાથે કરેલું
૬૯	ભગવંતની [રાજ]કુમાર અવસ્થા	૨૩ હજાર વર્ષ
૭૦	ભગવંતનો રાજ્ય-કાળ	૨૩ હજાર વર્ષ
૭૧	ચક્રવર્તી હતા કે માંડલિક રાજા	ચક્રવર્તી રાજા
૭૨	ભગવંત કઈરીટે બોધ પામ્યા	તેઓ સ્વયંબુદ્ધ હતા
૭૩	દીક્ષા-અવસર જણાવવા આવતા લોકાંતિક દેવો	બ્રહ્મદેવલોકે રહેલા અચિ., અચિમાલી, વૈરોચન આદિ નવ (પ્રકારે) લોકાંતિક દેવો આવી પ્રભૂને દીક્ષાનો અવસર જણાવે છે.
૭૪	ભી રોજ કેટલું વર્ષીદાન આપે?	પ્રતિદિન ૧ કોડ, ૮ લાખ
૭૫	ભી વર્ષે કેટલું વર્ષીદાન આપે?	૩૮૮ કોડ, ૮૦ લાખ સોનૈયા
૭૬	ભગવંત ક્યારે વર્ષીદાન આપે?	સ્થોદયથી મધ્યાહ્ન વર્ષીદાન આપે
૭૭	દીક્ષા માસ-તિથી (શાસ્ક્રીય) દીક્ષા માસ-તિથી (ગુજરાતી)	વૈશાખ વદ ૫ વૈશાખ વદ ૫
૭૮	દીક્ષા નક્ષત્ર	કૃતિકા
૭૯	દીક્ષા રાશિ	વૃષભ
૮૦	દીક્ષા કાળ	દિવસના પશ્ચિમ ભાગે
૮૧	દીક્ષા વખતે કરેલ તપ	૭૪ ભક્ત

[તीર्थकर-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૮૨	દીક્ષા વચ્ચે	પાછળી વચ્ચમાં દીક્ષા, રાજ્ય ભોગવીને દીક્ષા
૮૩	દીક્ષા વખતની શીબિકાનું નામ	વિજયા
૮૪	ભ૦ સાથે કેટલાએ દીક્ષા લીધી?	૧૦૦૦ પુરુષો
૮૫	ભગવંત ક્યા લિંગે નીકળ્યા?	તીર્થકર લિંગે નીકળ્યા અન્યલિંગ કે કુલિંગે નહીં
૮૬	કઈ નગરીથી દીક્ષાથે નીકળ્યા?	ગાજપુર
૮૭	દીક્ષા લીધી તે વન કયું હતું?	સહસ્રામ્રવન
૮૮	દીક્ષા ક્યા વૃક્ષ નીચે લીધી?	અશોક વૃક્ષ
૮૯	કેટલી મુષ્ટિ(મુઢી) લોચ કર્યો?	પાંચ મુષ્ટિ (મુઢી)
૯૦	દીક્ષા લેતા જ ઉપજેલ જ્ઞાન	મન:પર્યવજ્ઞાન
૯૧	દીક્ષા વખતે દેવદૂષ્ય (વસ્ત્ર)કોણે	ઇન્દ્રે પ્રભુના ખલે સ્થાપ્યું. સાધિક
૯૨	આપ્યું? કેટલો વખત રહ્યું?	એક વર્ષ, બીજા મતે યાવજ્જીવ.
૯૩	ભ૦ પ્રથમ પારણું શેનાથી થયું?	પરમાનંત્ર (ખીર)
૯૪	પ્રથમ પારણું ક્યારે થયું?	બીજા દિવસે.
૯૫	પ્રથમ પારણું ક્યાં થયું?	ચક્કપુર
૯૬	પ્રથમ ભિક્ષાદાતા કોણ હતા?	વ્યાધુસિંહ
૯૭	પ્રથમ ભિક્ષાદાતાની ગતિ	તે ભવે કે ગ્રીજા ભવે મોક્ષ (આવશ્યક નિર્યુક્તિ ૩૩૪)
૯૮	પ્રથમ ભિક્ષા-પ્રાપ્તિકણે પ્રગટ શ્રતાં પાંચ દિવ્ય	૧.'અહોદાન' ઉદ્ઘોષણા ૨.દિવ્ય વાજિંત્રનાદ ૩.સોનિયાની વૃષ્ટિ ૪.સુગંધી જળ+પુષ્પ વૃષ્ટિ ૫.વસ્ત્ર વૃષ્ટિ.

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૬૬	વૃષ્ટિ થતાં સોનૈયાનું પ્રમાણ	સાડા બાર કરોડ સોનૈયા
૧૦૦	૭૦ના શાસનમાં થતો ઉત્કૃષ્ટતપ	આઠ માસ.
૧૦૧	આ ભગવંતની વિહારભૂમિ	આર્ય ભૂમિ.
૧૦૨	૭૦ કેટલો કાળ છાંખસ્થ રહ્યા?	૧૬ વર્ષ
૧૦૩	કેવળજ્ઞાન માસ-તિથી(શાસ્ત્રીય) કેવળજ્ઞાન માસ-તિથી(ગુજરાતી)	ચૈત્ર સુદ ૩ ચૈત્ર સુદ ૩
૧૦૪	કેવળજ્ઞાન નક્ષત્ર	કૃતિકા
૧૦૫	કેવળજ્ઞાન રાશિ	વૃષભ
૧૦૬	કેવળજ્ઞાન કાળ	દિવસના પૂર્વ ભાગે
૧૦૭	કેવળજ્ઞાન થયું તે સ્થાન ક્યું?	ગાજપુર
૧૦૮	કેવળજ્ઞાન થયું તે વન ક્યું?	સહસ્રામ્રવન
૧૦૯	કેવળજ્ઞાન ક્યાવૃક્ષ નીચે થયું?	તિલક
૧૧૦	કેવળજ્ઞાનવૃક્ષની ઊંચાઈ કેટલી?	ભગવંત શરીરથી ૧૨ ગણું. (૩૫ x ૧૨= ૪૨૦ ધનુષ)
૧૧૧	કેવળજ્ઞાન કાળો પ્રભુજીનો તપ	છઠુભક્ત
૧૧૨	ભગવંતના ૩૪ અતિશયો	જન્મથી ૪, દેવો વડે કૃત ૧૯, છાંખસ્થિક કર્મક્ષય થતાં ૧૧ અતિશયો હોય.
૧૧૩	૭૦ વાણીના ૩૫ ગુણો	સંસ્કૃત-વચનાદિ ૩૫ ગુણો હોય તેનું વર્ણન અન્ય ગ્રંથથી જાણવું
૧૧૪	ભગવંતના આઠ પ્રાતિહાર્યો	અશોકવૃક્ષ, પંચવર્ણપુષ્પ-વૃષ્ટિ, દિવ્યધ્વનિ, શેત ચામર, સિંહાસન, ભામંડળ, દુદ્ધલિનાદ, છત્રાતિછત્ર.
૧૧૫	ચૈત્યવૃક્ષ (પહેલું પ્રાતિહાર્ય)	(૩૫ x ૧૨= ૪૨૦ ધનુષ)

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૧૧૬	ભગવંતની ૧૮ દોષ રહિતતા	દાન-લાભ-વીર્ય-ભોગ-ઉપભોગ પાંચે નો અંતરાય, જુગુપ્સા, ભય, અજ્ઞાન, નિદ્રા, અવિરતિ, કામભોગેચ્છા, હાસ્ય શોક, દ્રેષ, મિથ્યાત્ત્વ, રાગ, અરતિ રતિ, એ ૧૮ દોષ ભગવંતને ન હોય
૧૧૭	તીર્થોત્પત્તિ ક્યારે થઈ?	પહેલા સમવસરણમાં
૧૧૮	આ ભગવંતનો તીર્થ-પ્રવૃત્તિકાળ	૭૦ અરનાથ સુધી
૧૧૯	આ ભ૦ માં તીર્થવિચ્છેદ કાળ	નથી
૧૨૦	આ ભ૦ ના પહેલા ગણાધર	શંબ
૧૨૧	આ ભ૦ ના પહેલા સાંઘી	દામિની
૧૨૨	આ ભ૦ ના પહેલા શ્રાવક	માહિતી અપ્રાપ્ય
૧૨૩	આ ભ૦ ના પહેલા શ્રાવિકા	માહિતી અપ્રાપ્ય
૧૨૪	આ ભ૦ ના મુખ્ય ભક્તરાજા	કુબેર
૧૨૫	આ ભ૦ ના યક્ષ	ગંધર્વ
૧૨૬	આ ભ૦ ના યક્ષિણી	અરયુતા
૧૨૭	આ ભ૦ ના ગણ	૩૫
૧૨૮	આ ભ૦ ના ગણાધરો	૩૫
૧૨૯	આ ભ૦ ના સાધુઓ	૫૦,૦૦૦
૧૩૦	આ ભ૦ ના સાંઘીઓ	૫૦,૫૦૦
૧૩૧	આ ભ૦ ના શ્રાવકો	૧,૭૬,૦૦૦
૧૩૨	આ ભ૦ ના શ્રાવિકાઓ	૩,૮૧,૦૦૦
૧૩૩	આ ભ૦ ના કેવળીઓ	૩૨૦૦ બીજા મતે ૨૨૦૦
૧૩૪	આ ભ૦ ના મન:પર્યવજ્ઞાનીઓ	૩૩૪૦
૧૩૫	આ ભ૦ ના અવધિજ્ઞાનીઓ	૨૫૦૦

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૧૩૬	આ ભો ના ચૌદપૂર્વીઓ	૬૭૦
૧૩૭	આ ભો ના વૈક્રિયલબ્યિધરો	૫૧૦૦
૧૩૮	આ ભો ના વાદિમુનિઓ	૨૦૦૦
૧૩૯	આ ભો ના સામાન્યમુનિઓ	૪૩,૧૫૫
૧૪૦	ભો ના અનુત્તરોપપાતિક મુનિ	માહિતી અપ્રાપ્ય.
૧૪૧	પ્રકીર્ણકોની રચના કેટલી થઇ?	૫૦,૦૦૦
૧૪૨	સાધુના વ્રતની સંખ્યા	ચાર મહાવ્રત.
૧૪૩	શ્રાવકના વ્રતની સંખ્યા	બાર વ્રત.
૧૪૪	ભગવંતમાં કેટલા ચારિત્ર છે?	ત્રણ:- :- સામાયિક, સૂક્ષ્મસંપરાય, યથાખ્યાત.
૧૪૫	આ ભગવંતમાં તત્ત્વોની સંખ્યા?	જીવ આદિ નવ અથવા દેવ, ગુરુ, ધર્મ ત્રણ
૧૪૬	આ ભગવંતમાં સામાયિક કેટલી?	ચાર- સમ્યક્ત્વ, શ્રુત, દેશવિરતિ, સર્વવિરતિ
૧૪૭	આ ભોમાં પ્રતિકમણ કેટલા?	બે:- રાઈ, દેવસિ.
૧૪૮	રાત્રિભોજન ક્યા ગુણમાં આવે?	ઉત્તર-ગુણમાં.
૧૪૯	આ ભો માં સ્થિત-કલ્પ?	શાયાતર, ૪ વ્રત, જ્યેષ્ઠ, કૃતિકર્મ
૧૫૦	આ ભો માં અસ્થિત-કલ્પ?	આચેતક્ય, ઔદ્દશીક આદિ ૬ લેદે
૧૫૧	આ ભોમાં સાધુ આચારનુપાલન	સુખ બોધ્ય, સુખાનુપાલ્ય
૧૫૨	ઘડાવશ્યક (પ્રતિકમણ)	કારણ હોય ત્યારે પ્રતિકમણ
૧૫૩	આ ભો ના મુનિઓનું સ્વરૂપ	ઝુજુ અને પ્રાજ્ઞ.
૧૫૪	ભગવંત પ્રરૂપિત ધર્મ બે લેદે	અણગાર+અગાર કે શ્રુત+ચારિત્ર
૧૫૫	આ ભો ના સાધુના વસ્ત્રનો વર્ણન	કોઇપણ વર્ણના

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૧૫૬	આ ભો ના સાધુના વસ્ત્રનુ માપ	જેવા પ્રાપ્ત થાય તેવા માપના
૧૫૭	આ ભગવંતનો ગૃહસ્થ કાળ	૭૧,૨૫૦ વર્ષ
૧૫૮	આ ભગવંતનો કેવળજ્ઞાન કાળ	૨૩,૭૫૦ વર્ષમાં ૧૬ વર્ષ ઓછા
૧૫૯	આ ભગવંતનો કુલ દીક્ષા પર્યાય	૨૩,૭૫૦ વર્ષ
૧૬૦	આ ભગવંતનુ કુલ આયુષ્ય	૮૫,૦૦૦
૧૬૧	આવેલા શીત આદિ પરિષહો	સમ્યક રીતે સહન કર્યા
૧૬૨	ભગવંતની ગતિ	શાશ્વત અને નિરાબાધ સુખવાળા મોક્ષ (સિદ્ધિગતિ)
૧૬૩	મૃત્યુ બાદ સંસ્કાર	અભિસંસ્કાર, (દફન આદિ વિધિ નહિ)
૧૬૪	મોક્ષગમન માસ-તિથી (શાસ્ત્રીય) મોક્ષગમન માસ-તિથી(ગુજરાતી)	વૈશાખ વદ ૧ ચૈત્ર વદ ૧
૧૬૫	મોક્ષગમન નક્ષત્ર	કૃતિકા
૧૬૬	મોક્ષગમન રાશિ	વૃષભ
૧૬૭	મોક્ષગમન કાળ	રાત્રીના પૂર્વ ભાગે
૧૬૮	મોક્ષગમન ક્યા સ્થાનેથી થયું?	સમેત પર્વતેથી
૧૬૯	મોક્ષગમન વખતનું આસન	કાયોત્સર્ગ
૧૭૦	આ ભો ની મોક્ષમાં અવગાહના	૨૩.૩૩ ધનુષ
૧૭૧	મોક્ષગમન વખતનો તપ	માસક્ષમણ
૧૭૨	ભગવંત સાથે મોક્ષ જનાર કેટલાં	૧૦૦૦
૧૭૩	ભોમોક્ષ વખતે કયો આરો હતો?	ચોથા આરાના પશ્ચાર્ધ ભાગે
૧૭૪	ભો ના મોક્ષગમનનો કાળ	એક ચતુર્થીશ પલ્યોપમ ક૫ લાખ ૮૪ હજાર અને ૮૮ પક્ષ ચોથો આરો બાકી રહેતાં
૧૭૫	આ ભો ની યુગાંતકૃત ભૂમિ	સંખ્યાત પુરુષ સુધી
૧૭૬	આ ભો ની પર્યાયાંતકૃત ભૂમિ	એક દિવસ આદિ

[તીર્થકર-૧૭- કુંથુનાથ નો પરિચય ૧૮૫ દ્વારોમાં]

૧૭૭	બીજો પૂર્વો કેટલો કાળ રહ્યા?	અસંખ્યાત કાળ સુધી.
૧૭૮	પૂર્વ કેટલા કાળો વિચ્છેદ પામ્યા?	અસંખ્યાત કાળ પછી
૧૭૯	કમશા: ભગવંતોનું અંતર	ભ. કુંથુનાથ પછી ૧૦૦૦ કરોડ વર્ષ ઓછા એક ચતુર્થાંશ પલ્યોપમ પછી ભ. અરનાથ નિર્વાણ પામ્યા
૧૮૦	કોના તીર્થો કયું આશર્ય થયું?	....કોઈ આશર્ય થયું નથી..... .....
૧૮૧	તીર્થમાં ક્યા ચકવતી થયા?	કુંથુ-જિન સ્વયં ચકવતી હતા
૧૮૨	તીર્થમાં ક્યા વાસુદેવ થયા?	કોઈ વાસુદેવ થયા નથી
૧૮૩	તીર્થમાં ક્યા બલદેવ થયા?	કોઈ બલદેવ થયા નથી
૧૮૪	તીર્થમાં ક્યા પ્રતિવાસુદેવ થયા?	કોઈ પ્રતિવાસુદેવ થયા નથી
૧૮૫	ભગવંતને જન્મ વખતે થતાં ૨૫૦ અભિષેકોની વિગત:- વૈમાનિકેન્દ્રો ૧૦, ભવનપતીન્દ્ર ૨૦, વ્યંતરેન્દ્રો ૩૨, ૬૬ ચંદ્રો, ૬૬ સૂર્યો, ૮ શકેંદ્ર અગ્રમહિષી, ૮ ઇશાનેંદ્ર અગ્રમહિષી, ૫ ચમરેંદ્ર અગ્ર મહિષી, ૫ બલીંદ્ર અગ્રમહિષી, ૬ ધરણેંદ્ર અગ્રમહિષી, ૬ ભૂતાનેંદ્ર અગ્ર મહિષી, ૪ વ્યંતર અગ્રમહિષી, ૪ જ્યોતિષ અગ્રમહિષી, ૪ લોકપાલ, ૧ અંગરક્ષક, ૧ સામાનિક, ૧ કટકદેવ, ૧ ત્રાયસ્તીંશક, ૧ પર્ષદાદેવ, ૧ પ્રજાસ્થાનીય દેવ મળીને ૨૫૦ અભિષેક. આ ૨૫૦ X ૬૪૦૦૦ કળશ = ૧ કોડ ૬૦ લાખ અભિષેક થાય.	

**સંપર્ક:- મુનિશ્રી દીપરનસાગરજી મહારાજ સાહેબ
“પાર્શ્વ વિહાર”, જૈન દેરાસરજી, ફોરેસ્ટ રેસ્ટ હાઉસ સામે, હાઇવે-ટ્યુ**

Post: - ઠેબા, Dis:-અમનગર, ગુજરાત, India. [Pin- 361120]

MOBILE +91 9825967397   www.Jainelibrary.org

Email – Jainmunideepratnasagar@gmail.com

મુનિશ્રી દીપરન્સાગરજી મહારાજ

(M.Com., M.Ed., Ph.D., શુતમહર્ષ)

32 વર્ષમાં 5 ભાષામાં 1,30,000 કરતાં વધુ પૃષ્ઠોમાં
585 પુસ્તક, 5 DVD, 11 યંત્રોના પ્રસ્તુતકર્તા